

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PENTEKEN.
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			

A szerb nemzetiség.

(Folytatás.)

A hires „Literas Invitorias“ nem behívás az ország területére, hanem felhívás a császári lobogó alá való sorakozásra a török ellen. Csernovits Arzénnek a császárhoz intézett befogadási kérelmében, szó sincs politikai vagy közjogi követelésről, (csak a közterhek alól mentességre vonatkozó kérelemben foglaltatik ilyesvalami) s csak arról van szó, hogy a szerbek vallás-szabadsága és hierarchikus szervezete biztosíttassék. És amikor I. Lipót a befogadott szerbek részére kiadja az első pátenseket (1690. aug. 21. és dec. 11.) s ezekben az egész szerbséget különös védelme és gondjai alá helyezi, biztosítja vallásuk szabad gyakorlását, hierarchikus szervezetüket, elismeri a szerb patriarcha joghatóságát, felmenti őket a közterhek fizetése alól, kiveszi őket a közterhek fizetése alól, kiveszi őket a vármegyei és földesuri jogkörből, vice vojvoda választását engedélyezi, biztosítja vagyonukat: mindezeknek a nagy és súlyos kiváltságoknak még a bécsi udvar részéről sem az volt a céljuk, hogy ilyen közjogi és politikai különállással fogadtassanak be a szerbek. Ezek a diplomák nem tekintik a bevándorlókat olyanoknak, akik itt végleg meg fognak telepedni, hanem vendégeknek, akiknek katonai segítségét felhasználni és jutalmazni kell.

A cél az volt, hogy ezek a szerb bevándorlók a patriarcha vezetése alatt mint egységes egész összetartható legyenek s annak idején, a csatázó hadak győzelmes küzdelme után, hazájukba egységesen visszavezethetők legyenek. Gondoskodás történt arról, hogy amíg a vendégek Magyarországon vannak, érezzék magukat jól, mint otthon a saját világi és egyházi törvényeik és szokásaik gyakorlata mellett.

A bevándorlott szerb nép külön lakik, kint a mezőkön sátrak alatt; házat nem építenek, a városokba be nem eresztik őket, szóval a végleges

letelepülésre vonatkozó szándéknak egyik részről sincs nyoma. Ez volt a jogi viszony a bevándorlók és az új haza között, amiből látható, hogy ez a viszony, ez a megengedett különállás nem jogalap a szerbek későbbi politikai és közjogi követeléseire.

Megváltozott ez a viszony a karlovici békével (1699), mert ez a béke nem hozta meg a várt eredményt. A régi szerb haza tovább is török uralom alatt maradt s így a szerb bevándorlók kénytelenek voltak az új hazában végleges elhelyezkedést keresni és kérni. Ha ekként a vendégekből állandó lakosokká akartak válni, mi sem lett volna természetesebb, mint az, hogy a szerbség, ez a csakugyan maroknyi nép (a legbőkezűbb számítás szerint se lehettek a bevándorlók és a már Magyarországon levők egy-két százezernél többen) beleilleszkedik a magyar állami szervezetbe, elfogadja az adott viszonyokat, simul a magyarhoz, segíti, erősíti azt. Hiszen a het-százéves magyar haza adott új hazát a hazátlanoknak.

De nem ez történt. A szerbség nem illeszkedett be a magyar állam rendjébe, sőt progresszív mértékű politikai akcióba fog oly politikai és közjogi különállás végleges kivívására, amelyet neki a császár ideiglenesen, — t. i. arra az időre, míg Magyarországon mint vendég tartózkodik — az első pátensekkel megígért.

Császár és szerbség között megkezdődik az állandó parlamentirozás, amelyben azonban mindkét részről nem mindig az őszinteség dominált. A császár nem fukarkodott ugyan az elismeréssel, sőt a szerbeknek mindjárt bejövételük után, noha még semmi alkalmuk sem volt az új haza körül ama kiváltságoknak csak távolról is megfelelő érdemeket szerezni, hazánk törvényeibe ütköző szabadságokat ad.

Nevezetes e kiváltságok közül az, mely szerint a szerbség csak ő császári királyi felségének legyen alárendelve s mind a megyei, mind földes-

úri függőségtől ment maradjon, de azért a császárnak gondja van arra, hogy kedvencei a nyakára ne nőjjenek s hogy az osztrák érdekek továbbra is vak eszközei legyenek. Kivánságait, bármily túlzottak legyenek is, sohasem utasítja vissza, de ha másképp nem lehet, kitér előlük, függőben tartja elintézésüket, hogy a szerbséggel mindenkor és mindenben korlátlanul rendelkezessék.

A szerbség ezalatt, bár jól él a császári hatalom árnyékában, másra is gondol mint a császár szolgálatára, gondol területi, politikai, közjogi különállásra és pedig olyanra, ahol — császárt is beleértve — egészen a szerb az ur.

Az igaz, hogy iparkodtak erre érdemeket is szerezni. Alig mult el másfél évtized bejövételük óta, s ők már harcolnak Fejérvárnál, Sopronnál, Debrecennél, a Kun mezőkön, Kecskemétnél, Szegednél, Bácskában, Trencsén-nél, Szegszárdnál a Rákócziak idejében — a magyar szabadság ellen.

Öröme telhetett ebben a császárnak, de nem nagy köszönetet találhatott benne a magyar, aki nem adott ugyan pátent, diplomát, privilégiumot a szerbnek, de adott ő és istenáldotta földje — kenyeret.

Ne csodálkozzék senki, ha a magyar nemzet, amikor látta, hogy régi fegyvertársa miként akar a magyar alkotmányon és törvényeken kívül elhelyezkedni, s érezte, hogy a fegyvertársi kard nemcsak a törökre sujt, hanem, ha a császár parancsolja, a magyarra is: nem igen volt elragadtatva a szerb és magyar viszony ezen legújabb fejleményétől s bele-bele szőtt ő is mint harmadik abba a ravaszkodó érintkezésbe, amely a császár és szerbek között keletkezett, s amely hosszú időközön keresztül ugyszólván egészen betölti a szerbek cselekvési körét.

(Folyt. köv.)

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődéje és kémiai tisztító intézete Zomborban.

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

A T. M. V. választmányi ülése.

A Tulipánszövetség — Magyar Védőegyesület zombori fiókja e hó 21-én délután 6 órakor Vértési Károly elnöklése mellett választmányi ülést tartott. Miután elnök a jegyzőkönyv vezetésére dr. Gál Rezső, egyesületi ügyészt kérte meg, felhívta Czetti Dezsőt a pénztári jelentés megtételére. Ezen jelentés szerint az egyesület múlt évi bevétele 1328 kor. 77 fil., kiadása 718 kor. 89 fil., a tagdíjhátralék a múlt évről 862 korona. A választmány a jelentést tudomásul vette. Az egyesületi szolga fizetése évi 100 koronában állapított meg. Elhatározta a választmány, hogy a tél folyamán saját pénztára javára egy táncmulatságot rendez, illetve erre a leányzakosztályt felkéri. Alkalmos ülésező terem hiányában a választmány kimondta, hogy a helybeli kath. legényegyesület megkéri közgyűlési termének átengedésére. Csapó Samu, egyesületi igazgató bejelentette, hogy újabban Stebler Antal és Weidinger S. és Zs. cégek kértek védőtáblát, továbbá, hogy az egyesület tagjai közül Deák Andor, özv. Garami Kálmán és Enyedi Eugénia elhunytak. Utóbbi a választmány sajnálattal vette tudomásul. Az igazgató indítványára kimondta a választmány, hogy a bácsbodrogmezei tulipán háziipari szövetség által rendezendő háziipari kiállítás díjaihoz 50 koronával hozzájárul. A március havában megtartandó közgyűlés előkészítésére az elnökből, igazgatóból, dr. Novák Elemérből és Báthory Miklósból álló bizottság küldetett ki.

Dr. Donoszlovits Vilmos választmányi tag előadta, hogy a házaló-kereskedők, különösen a tót házalók útján a külföldi, első sorban az ausztriai iparcikkek az egész országot elárasztják anélkül, hogy kísérlet történt volna ennek megállítására. Tartalmas vita után a választmány egy öttagu bizottságot küld ki, melynek az elnökön kívül Buday Gerő, dr. Donoszlovits Vilmos, Csapó Samu, dr. Novák Elemér a tagjai, azzal a megbizással, hogy a fontos kérdés megvitatása céljából a kereskedők testületével és az iparoskörrel lépjen érintkezésbe s az eredményről annak idején tegyen a választmánynak jelentést.

Batory Miklós indítványára a választmány felkéri az anyaegyesületet, hogy valamely nevesebb tagját bizza meg egy, az iparpártolási mozgalom fontosságát fejtegető előadás tartásával.

Az ülés, melyen a választmány tagjai tekintélyes számmal vettek részt, a késő esti órákban ért véget.

H i r e k .

Kocián hangversenye.

Az ifju s már is világhírű mester, mint már említettük, február hó 1-én újra ellátogat hozzánk. Hangversenyének műsora lesz: Paganini D-dur hangversenye; Ries Adagio op. 34.; Wieniawski Polonaise 2. konc. D-moll, op. 22.; Bach Ariája a g huron; Lotto fonó-dala; saját szerzeményei közül pedig Souvenir d'Amérique Introduction, Thème et Variation. Vele jön jeles kísérője: Veselsky s úgy mint első ittlétük alkalmával, egy pár önálló számban is bemutatja izmos művészetét. Ezek: Chopin Nocturno-ja, Tschai-kowsky Danse des Merlions-ja, Mayer-Helmund Serenade Roco-ja, Grünfeld Romanca és Scherwenka Lengyel tánca.

Itt jártuk óta sok magyar városban meg-

fordultak s a kritika, gondolhatni, mindenütt a legnagyobb elismeréssel szól Kocián nemes művészetéről. A lugosi Súdungarn megemlékszik hegedűjéről is, mely egyik legszebb példánya Josephus Quarnerius del Gesu hegedűinek. Clopton newyorki milliárdos 60,000 koronát fizetett érte és Kociánnak ajándékozta. Ez a hegedű énekel, ujjong a mester kezében szerelemről s minden szépről, mi a világon van. Ezzel büvíli el a hallgatóit s feledtet velök gondot és bánatot ez istentől ihletett művész csodálatos geniéje.

Remélhetőleg ezuttal telt ház fog gyönyörködni a gazdag műsorban minden oldalról megnyilatkozó művészlélek varázslatos játékában.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Gyenes János róm. kath. plébánost a csantavéri áll. elemi népiskolai gondnokság elnökévé kinevezte.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Walient Nándor díjtalan közigazgatási gyakornokot, díjas vármegyei közig. gyakor-nokká nevezte ki.

Kinevezés. A földmivélsügyi m. kir. miniszter Zitta János áll. elemi iskolai igazgató titeli lakost a titeli járásra, Fratri-cevits János zombori földbirtokos tb. városi aljegyzőt Zombor szab. kir. városra nézve a gazdasági tudósítói tisztséggel megbizta.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Herke Ferenc szabadkai járásbírói joggyakornokot a nagyszentmiklósi járásbíró-sághoz aljegyzővé nevezte ki.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Uhlmann Kamilio titeli járásbírói aljegyzőt a titeli járásbírói mellett alkalmazott ügyészévé megbizottnak állandó helyettesévé rendelte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Engelmann Frigyes bácsalmási járásbírói telegkönyvetét a gyónki járásbíró-sághoz helyezte át.

Áthelyezés. Fernbach Károly főispán Milits János tiszteletbeli szolgabíró az újvidéki járási szolgabírói hivataltól további szolgálatért a zsabylai szolgabírói hivatalhoz helyezte át.

Lyceumi előadás. A zombori Szabad Lyceum-Egyesület által f. hó 26-án délután 5 órakor a városháza dísztermében rendezendő előadásán Krump Vilmos, felső kereskedelmi iskolai tanár előadást tart „A nagy mindenség titkaiból.” Vetített képekkel.

Műkedvelő előadás. A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Háziipari Szövetség február hó közepén jótékonycélu műkedvelői előadást rendez Fernbach Károlyné védnökségével. A jövedelem az április hónapban rendezendő háziipari kiállítás alapjára fordítatik. Az estély iránt nemcsak városunkban, hanem megyeszerte igen nagy érdeklődés mutatkozik. Ebből a jeltől itélve, minden valószínűség szerint a legsikerültebb mulatság lesz már azon oknál fogva is, mert a rendezőség, mely városunk legszebb leányai-ból áll, már nagyban buzgólkodik az előkészületeken.

Halálozás. Berlekovits Simon helybeli polgártársunk e hó 20-án hosszú betegség után meghalt. Földi maradványait a mult szerdán a közönség nagy részvéte mellett adták át az örök nyészetnek. Az elhunytat özvegyen kívül öt kis árvája siratja.

Gyászhir. Özv. Krell Ágostonné szül. Elekesy Teréz e hó 23-án életének 61. évében hosszú szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

Nyilvános nyugtázás. A Bács-feketehegyen f. hó 19-én megtartott műkedvelő előadás alkalmával felülfizettek: Kozma Dezső (jegyző) 1 kor. 60 fil., Rothfuchs György (Szeghegy), ifj. Kinkel Henrik (Szeghegy), ifj. Becker Dávid (Szeghegy), Buch Károly és Bender Keresztély 20—20 fillér. Fogadják a nemesszívű adakozók a bácsfeketehgyi ifjuság hálás köszönetét.

Adóhivatali tisztviselők gyűlése. Az adóhivatali tisztviselők elviselhetetlen anyagi helyzetük javítása és sérelmeik orvoslása végett folyó hó 19-én országos gyűlést tartottak Budapesten a vármegyháza nagytermében. Az országos gyűlés, melyen az ország minden részéből mintegy 300-an jelentek meg a kiküldöttek, a megalakulás után a legnagyobb higgadsággal letárgyalta az előkészítő bizottság által kidolgozott emlékiratot s elhatározta, hogy másnap átnyújtja dr. Wekerle Sándor miniszterelnöknek, mint pénzügyminiszternek. Az országos gyűlés az adóhivatali tisztviselők érdekeinek védelmére megalakította a m. kir. adóhivatali tisztviselők országos egyesületét is.

Másnap az országos gyűlés küldöttsége az új országháza kupolacsarnokában tisztelgett Wekerle Sándor miniszterelnök-pénzügyminiszternél. Dr. Jankovits Marcel füleki országgyűlési képviselő mutatta be a küldöttséget és Sándor Ignác elnök nyújtotta át neki az emlékiratot rövid beszéd kíséretében.

A miniszterelnök barátságosan fogadta a tisztelgést s kijelentette, hogy kívánságaikat jogosoknak tartja s épen azért megígérheti, hogy az adóhivatali tisztikart a többi hasonló állami hivatalokkal parifikálni fogja s azonkívül több kiküldetéssel és egyéb intézkedésekkel is, gondoskodni fog bajaik orvoslásáról az új adótörvények életbeléptetése alkalmával. A status rendezéskor magasabb állásokat is szervez számukra s akiknek nem nyílik alkalmuk a feljebb emelkedésre, pragmatikusan fognak előlépni.

Ez alatt az országos gyűlés másik küldöttsége tisztelgett a pénzügyminiszteri osztálytanácsoknál, kik szintén biztató ígéretekkel tanusították jó indulatokat. Az országos gyűlés meg lehet elégedve az eredménnyel s a kiküldöttek jó reményekkel térhettek vissza küldöikhez.

Közöskonyha. A közöskonyha elnöksége körlevelet intézett a közöskonyha eddigi tagjaihoz. E körlevélben beszámol az első három hónap üzleti eredményéről. Van ugyan tulkiadás, de ez az első hónapban keletkezett, mikor még az ügykezelésről még a nagybecskereki és temesvári konyha megtekintése után sem lehetett előre tiszta fogalmat alkotni. A tulkiadást a négytál ételes napok idézték elő. A másik két hónapban már nem volt tulkiadás, sőt januárius hava, melyben az ételek minősége egyszerre jóvá lett, felesleggel fog záródni. A közöskonyha az alapszabályok értelmében tovább is fennmarad s a kilépők helyére 50 adig új jelentkezéseket az elnökség elfogad. Az intézmény fennmaradásának, mely a családanyát visszaadja családjának s a cselédmizérián is jórészt segít, igazán örvendünk s hisszük, hogy az elégedetlenek riasztó szavára nem fognak hallgatni azok, kik a közöskonyha előnyeit felfogni és méltányolni képesek.

Orgyilkosság. Városunk bünkrónikája eddig csak apró-cseprő tolvajlásokat, egy nagyobb szerű szélhámosságot, egy-két fejbetörést, no meg parázs verekedést mutatott fel, ahol már a bicska játszott a főszerepet. Az elmúlt években volt egy orgyilkosság is. Ehhez hasonló eset játszódott le a mult napokban a Bezdáni-ut végén levő korcsmában. Az elfajultság ezen borzalmasságát ismét a borban, az alkoholban találjuk fel. Svraka Pál és Parcsetics József együtt borozgattak. A bor hatása alatt összeszólalkoztak. Amidőn már tettelegességre került a dolog, a korcsmáros közbelépett és megakadályozta. Ezután Svraka a korcsmából eltávozott, de nem azért mert a jó érzés felébredt benne, hanem, hogy a megkezdett veszekedést, nehogy az ő testi épségének ártalmára legyen, más módon fejezze be. Haza ment és töltött revolverét magához vette, majd visszatért és a korcsmához közel eső sarkon lesbe állt, ahol türelmesen várta áldozatát. Mikor Parcsetics pityókosan elhaladt mellette, közvetlen közelből kétszer rálőtt. Mindkét golyó talált. A szerencsétlent az elősiető emberek vérében fetrengve találták és beszállították a városi kórházba. A tettest a rendőrség elfogta. Áldozata a halállal vívódik.

Gazdasági mozgalom Apatinban. Az apatini tejszövetkezet f. hó 19-én tartotta rendes évi közgyűlését. Tudvalevő, hogy Apatinnak fejlett ipara és kereskedelme van, a tejet nem termelő fogyasztók száma jóval nagyobb, mint más ugyanannyi lakost számláló nagyközségeinké. A tejszövetkezet agilis vezetőségének köszönhető, hogy ily viszonyok közt Apatinnak virágzó tejszövetkezte van. Beszéljenek az adatok! Beváltatott 150,174 liter tej, amely 21357 kor. 58 fillérrel értékesült, A tej átlagban lett kifizetve literenkint 10 és 12 filléres árban. A közgyűlésen a Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesületet Inhoff József egyesületi titkár képviselte, ki hosszabb előadásban a szarvasmarhatenyésztés fontosságáról, az intenzívebb takarmányozás szükséges voltáról és a szövetkezeti társulás eredményeiről tartott előadást, majd a gazdasági egyesület új alapon megindult munkásságát és céljait fejtegette. Beszédének hatása alatt a gazdák egyhangulag oda nyilatkoztak, hogy a községi gazdakörnek, mint a vármegyei gazdasági egyesület fiókjának megalakítását szükségesnek tartják és annak létesülése iránt az akciót megindítják.

Eljegyzés. Radakovits Márk a szerbiai hadseregnek tényleges szolgálatban álló főhadnagya eljegyezte Sztankovits Angyalát, Sztankovits Lázár sztapári földbirtokos kedves leányát.

Elezámolás. A bezdáni ipartestület által f. hó 18-án rendezett táncmulatság alkalmával felülfizetni szivesek voltak a következők és pedig: Meszner István apát, esperes-plébános 10 kor., Csirszka Konrád igazgatósági biztos 5 kor., Kuzmán Miklós 4 kor., Bosnyák János, Molnár Ferenc, Dobos Ferenc 3—3 kor., Bekker József 2 kor., Bachrach Lajos, Guttman Sándor, Brecska Katica, Darázi Mátyás (Zombor), dr. Gál Dávid, dr. Kovács Lajos, Kelsch István, Schmidt János, Spitzer Gyula, Loschitz és Spitzer, Ötvös Lajos, Fuderer Gyula, Gubicza Antal, Gyórfi Mihály, Majorics Antal, Spitzer Sándor 1—1 kor., Füller Izidor 70 fill., Ébli Vilmos, Loschitz Károly 60—60 fill., Major Péter, ifj. Tibor János, Mitrovics Rufese, Gyorgyevits Dragolyub, 50—50 fill., Brecska Gyula, Ligeti Győző, Straub Lajos, Magyar Pál, Pinkert Mihály, Rokk Mátyásné 40—40 fill., Kleics Mátyás 30 fill. és Keltch Jakab 20 fill., összesen 52 kor. 80 fillér. A nemes szívű adakozóknak ezuton mond hálás köszönetet, az ipartestület elnöksége.

Milyen idő lesz? Meteor írja: Csapadék e hónapban kevesebb képződött, mint a mennyinek a bolygók állásaiból következtetve, képződnie kellett volna, pedig a 18-diki csomópont hatásköre az, amelyben a hideg maximálissá vált, amit követőleg változatosabb, leginkább szeles, de átlag meg hideg időjárás követ s ezen befolyások alatt nagyobb mérvű hóesés is fejlődhetik, bár erre Holdunknak földtávola csökkenőleg hat. A 29-iki csomópont körül viharos változatok is várhatók. Januárius havának még hátralévő csomópontjai: 26. és 29-re ezek. Februárius csomópontjai közül legerősebb hatásúak az 1., 4., 10., 15. és 28-ikiak. Az első csapadékos, a bolygóktól következtetve nagymérvű hóeséssel, a 4. enyhültebb jellegű, a 10-iki ismét mérsékelt hideg, míg a 15-iki száraz hideg, mely egyszersmind e hónap leghidegebb jellegű csomópontja. Ezt követőleg változó inkább, enyhült idő. A 28-iki szeles, esetleg viharos vagy csapadékos jelleggel.

Öngyilkosság. Battisza Lajos bajai lakos a napokban kissé becsipett állapotban tért haza a lakására. Otthon a szomszéd-asszonytól diskuráló feleségének azt mondta, hogy kimegy az udvarra a tyukokat megétni. Az asszony nevetve szolt, hogy ugyan jókor, mikor a tyukok már elültek. Félóra mulva feltűnt, hogy Battisza még mindig nem tért vissza a szobába. Kimentek az udvarra keresni, de nem találták. Csak jóval később találták meg a kamrában, ahol a nadrágszíja segítségével felakasztotta magát. Mire rátaláltak, már meghalt. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Fizetése képtelenség. Bröder Márk verbászi nagykereskedő fizetése képtelen lett. A passzívák 180,000 koronára rugnak.

Csőd. A szabadkai kir. törvényszék özvegy Novák Károlyné topolyai kereskedő ellen a csődöt elrendelte.

Megszurta a vejét. Muszin Antal szabadkai üvegesmester családi életét sem aranyozták be a boldogság sugarai. Feleségével, bár évekkal ezelőtt mondták el egymásnak a holtomiglan-holtodiglant, állandó perpatvarban éltek. Az asszonyt az utóbbi időben végleg elhagyta a türelme és a házastárs férjet faképnél hagyta. Muszin haragjából kijózanodva, megbánta indulatosságát és felkereste nejét, aki szüleihez menekült, hogy visszahívja. Most már azonban az após és anyós is beleszóltak a dologba és tudni sem akartak többé szeretetükre méltatlan vejúkról. A felháborodott após, aki foglalkozására nézve csizmadia, a dikicsesél hadonászva utasította ki vejét a házból s eközben a dikics Muszin tenyerét keresztüliszurta. A megszurtt vő az apóst a bíróságnál jelentette.

Szengáz mérgezés áldozatai. Pataresics Antal szabadkai napszámos, István fia és Anna nevé leánya tegnapelőtt este nyugalomra tértek. Lefekvés előtt jól ragyogtak a kályhát szénnel. Éjjel valahogy a kályha ajtaját kilökte a tűz és a szengáz megölte a mélyen alvó apát és fiát. A leány véletlenül felébredt és kiszaladt az udvarra, ahol eszméletlenül összerogyott. Beszállították a kórházba, ahol magához tért. A két szerencsétlenül járt ember temetése tegnap ment végbe.

A telefon reformja. A kereskedelemügyi miniszter legközelebb törvényjavaslatot fog benyújtani a képviselőházhoz a telefon díjszabás megváltoztatása tárgyában. Az új tarifa nem tesz különbséget városi, környéki, törvényhatósági vagy táviratközvetítő hálózat között, hanem csak helyi és távolsági forgalmat különböztet meg. A helyi forgalomban a hálózat nagysága és az igénybevétel mértéke szerinti a díjszabás. Az előfizetődíj ezenfelül külön díj jár. Automata álmásokat bárki rendeztethet be bizonyos számú beszélgetés biztosítása mellett. Mellékállomásnak nem kell ugyanazon épületben lenni. Lesznek hordozható készülékek. A távolsági forgalomban zónadíjszabás lesz, 25, 50, 100, 200 kilométer és ennél nagyobb távolságra összesen öt távolsági fokozattal. A díj 20, 30, 100, illetve 200 fillér lesz. Az első zónában bizonyos számú beszélgetésre is elő lehet fizetni.

Akinek két felesége van. A legtöbb ember meglegszik egy feleséggel, nem hogy még két feleséget is vegyen magának. Vannak elég tekintélyes számmal olyan emberek is, akik a házasság életnél többre becsülik az aglegényiséget. Van, de nagyon kevés olyan ember is, aki nemcsak hogy nem marad nőtlen, de anélkül, hogy elválna, becses neje életében újra megházasodik. Ilyen vad ért egy bajai pincér is. Ez a derék ember a múlt hónapban megjelent az anyakönyvi hivatalban és házasságra lépett egy csinos, fiatal nővel, akivel a házasság gyönyöreit már megelőzőleg is élvezte, persze törvényes alap nélkül. Alig hogy megkötötte a házaspár a törvényes házasságot, lecsapott a vilám a boldog családi tűzhelybe. Megjelent a férjnek első törvényes felesége és magának követelte az urát. Kiszült a turpisság: a férj uram nem elégedett meg egy feleséggel, hanem egyiktől el sem vált és mégis megnöcsült másodszer. A megcsalt első feleség megtette a rendőrségnél a feljelentést. A rendőrség megindította a két feleségű pincér ellen a vizsgálatot.

A dohányjövődék 1906-ban. A dohányjövődék tiszta rendes bevétele az 1906. évben 76 millió korona volt, vagyis 6 millió koronával több, mint átlag az előző öt év alatt. Ingatlan beruházásokra fordítottak 5 1/2 milliót, amelyből csaknem 5 millió korona a dohánygyárakra esik. 1906. évben 930 községben 11,835 termelő 88,305 hold területen 69 1/2 millió klgm. dohányt termel.

Vesztett kutya marása. Csepella Mátyás csantavéri lakost a napokban az alsó lábszáran megmarata egy vesztett kutya. Nyomban Budapestre a Pestauer intézetbe szállították.

Karnevál öfensége, nagyszámu alattvalóitól kisérve, február hó 20-án tartja fényes bevonulását Nizzába. Ennek a bevonulásnak és a vele járó ünnepek megtekintésére február 16-án a Magyar Utazási Vállalat R. T. (Budapest IV., Eskü-ut 3. és Erzsébet-körut 12. sz.) irodája elite kirándulást rendez a Riviérára és vidékére. Részletes programok ugyanott kaphatók.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság” január 19-iki száma első helyén Blaha Lujza két legújabb fényképét mutatja be a művész jubileuma alkalmából. Ezenkívül érdekes képek mutatják be Egyiptom nevezetességeit, a lebontásra kerülő budapesti Anker-udvart, báró Rauch Pált, az új bánt stb. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor regénye, Jakab Ödön és Fodor Viktor verse, Zsoldos László elbeszélése, Fogazzaró regénye. Egyéb közlemények: magyarázó cikkek a képekhez, képek a román határról, Edvi Illés Ödön két humoros rajza, új rendszerű tűz nélküli lokomotívok képei, a kereskedelmi bank új módszer szerint épülő háza, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és Művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Napilap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Színház.

Hétfőn este majdnem üres ház előtt Lehár Ferenc fülbemászó zenéjű operettejében, a **Mulató Istenek**-ben gyönyörködtünk.

Az előadás iránt közönségünk nagyobb érdeklődést tanusíthatott volna, bár a társulattal szemben megnyilvánult ezen közönyön nem csodálkozunk; az okát az elmúlt napok alatt tapasztalt félszegekben kell keresni.

Telekánt (Amphitreon) törekvési kísérleteért első helyen említem meg. A közönség tüntető melegséggel fogadta és belépő dalát megújráztatta. Az ismétléskor azonban már megint csak azt a régi Telekánt láttuk, aki a közönséget ezerfejű szörnyetegnek nézi és fél tőle. Ez a láz uralkodott azután rajta az egész előadás alatt. Nagyobb ambícióval, több lelkesedéssel, alaposabb készütséggel kell kiállni és akkor, ha nem is egy ugrással, de lépcsőzetesen elérheti azt, amit sikernek nevezünk. Hangja van, pályatársainak magaviseletéből látjuk, hogy támogatják, a közönség jóindulatát pedig könnyen megszerezheti. Aki tud, az nem félhet. Gáthy (Jupiter) a nála már megszokott precizitással játszott. Énekét valóban élvezettel hallgattuk. Kaposy (Junó) éneke, mint mindig, szépen csengett. Kirivó ellentétül a tunikák között igen elegáns, modern szabásu empire ruhát viselt. Mig ő szöke parókában, Csanádi (Alkmene) dus barna hajkoronájával játszott. Nagyobb figyelmet kérünk a rendezőtől. Avagy talán az a huncut szerző . . . ? Haraszi (Thalia), Gózon Gyula (Merkur), Csolinakosy (Maenandrosz) jól játszottak. Heltai (Sotias) és Révész (Charis) kedvesek voltak és ügyesen mozogtak olyannyira, hogy sikerült a figyelmet a főszereplők játékáról elvonniok. Ha a közönségnek képet mu-

tatnak, a keretnek ellentétes mozgása kissé izléstelen.

Ritka, mondhatnók páratlan művelésben részesítette közönségünket Polgár igazgató azzal, hogy az európai köruton levő olasz énekeseket két előadásra megnyerte.

Kedden este **A tévedt nő** (La Traviata) Verdi József örökbecsű operája pontos és összevágó előadásban került színre. Ha érte is gáncs a társulatot, azt elismerjük, hogy a zenei vezetés mindenkor kifogástalan volt. A ma esti előadás a koronája volt Kovács karmester ritka képzettségének, lelkiismeretességének és igyekezetének. Frezzi Mária lány, olvadékony mindamellett tömör csengő hanggal uralkodott a lelkeken. A hatalmas hanglétrákon, kritikus átmeneteken észrevétlenül minden erőlködés nélkül siklott át. Nemesak hangjával, de kifejezésteljes játékaival, különösen a negyedik felvonás utolsó jelenetében lebilincselte a néző közönség figyelmét. Delle Fornaci tenoristával együtt számtalanszor nyílt színen megtapsolták.

Színészeink közül különösen dicséretet érdemel Gáthy (Germont) határozott, biztos játékaért és gyönyörű énekeért. Játsoztak Csanádi (Flóra), Haraszti (Anina), Heltay (Gasten), Gózon Gyula (D' Aubigni marquis). Kárpát Katát Gyulai rébusznak hagyta, pedig határozottan igen előkelő alakítást nyújtott kis szerepében.

Verdi hatalmas művészi idealizmusával alkotott egyik remek operájával, a „**Troubadour**“-ral ismerkedtünk meg szerdán este, amely a városunkban időző olasz operatársaság közreműködésével adatott. A La Traviata után ez az opera Verdinek a legremekőbb alkotása.

Ama korrajz, amit Cammarano Salvator mesteri tolla megrajzolt és Verdi zenébe foglalt (a szerelmi jelenet, a párviadal, börtön játékok egy része, az elfogatás, a máglyán elégetés) itt a színpalak mögött történik. Luna gróf megtorlás utáni vágya, Asucena boszúlihegése, Leonora odaadó szerelme, Manrico szenvedélyes imádata és epedése, a zárda templomi karán hatalmas fortissimói, alig hallható pianissimói, minden csepp vérvünket lázba ejti és egész lelkünket magával ragadja.

Frezzi Mária (Leonora) behizelgő, lány, mégis kifejezéssel, teljes hangjával a legnehezebb részeket is játszi könnyedséggel énekelte le és a kiséret legerősebb diszharmoniajában is uralkodik. Delle Fornaci (Manrico) vibrált tenorja csak a felsőbb regiszterekben érvényesül; hangterjedelme így alig van, a közép kottái fátyolozottak, üresek, talán nem volt kellően diszponálva, de játéka nincsen. Natili Antimo (Luna gróf) szép anyaggal biztatott, játéka határozott és érzelmeit is kifejezésre juttatja. Különösen ki kell emelnünk Csanádi Irmát (Asucena) szerepében. Remek alakítást nyújtott játékában. Határozott művészi izléssel és érzellemmel teljes énekével lebilincselte.

Legszébb dicséret, hogy a közönség áhitatos esendben figyelte. Feltétlenül elítéljük Kovács karmestert, aki ideges izgatóságában — talán szóló számra vágyva, — közbe énekel. Annyira énekes nő Csanádi, hogy a legelső felesendült hanghullámnál beesik beavatkozás nélkül. Ezzel a tapintatlanságával nem az énekesnőt, hanem önmagát blamáta. Egyébként a szép betanításért és ügyes képzettségére való vezetésért, a finom nuancirozásért, elismerést érdemel.

Pietro Marcit nem láttuk, Ruiz-t Gózon Gyula játszotta.

Csolnakosy (Fernandó) tömör basszusa, mely olyan, mint a harci zajba vegyülő vihar bömbölése, kiállja olasz kollegájával a rveseny.

Csanádyt és az olaszokat többször a lámpák elé hívták. —r.

Halotthamvasztás.

A folyó hó 5-én megtartott Szabad Lyceumi előadásán előadta Fehér Jenő államépítészeti mérnök.

(Folytatás.)

A milanóit követi a gótai, a heidbergi, hamburgi, jenai, offenbachi, manheimi, mainzi és a karlsruhei krematórium. S ma már alig van Németországnak nevesebb városa, amely ilyen krematóriummal nem rendelkeznék. Pedig nem merném úgy általánosságban állítani, hogy a halottégetés eszméjét a németek valami nagy lelkesedéssel fogadták.

Olaszországban a halottégetés a legelterjedtebb. 28 krematórium funkcionál itt ezidőszerint. Törvényesen elismert formája ez a temetkezésnek Schweizban, Franciaországban, Angolországban, Svéd és Norvégországban, Spanyolországban és az észak-amerikai egyesült államokban.

Keletindiai és Japán némely néposztályainál a legregibb időktől mind a mai napig él a holttestek elégetésének a szokása, míg európai Oroszországban csak epidémiák idején fordultak a temetkezésnek ehez a módjához.

A halottégetés eszméjét nálunk a budapesti „Halottégetők egyesülete“ progagálja, amelynek alapszabályai ugyan ezidőszerint még jóváhagyva nincsenek, mindamellett remélhető, hogy ez a rendkívül sok oldalról nyilvánuló érdeklődés mellett soká nem késhezik. Ez az egyesület lapot is ad ki „Hamvasztás“ címmel, amely agilisán járul az eszme terjesztéséhez s amelyet ajánlok az érdeklődők figyelmébe. Az egyesületi tagdíj oly csekély — évi 4 korona — hogy azok, akik hivi ennek az eszmének, minden megterhelhetés nélkül szerezhetnek a mozgalom minden fázisáról tudomást.

A holttestek elégetésének a legközvetlenebb oka kétségkívül az a körülmény volt, hogy a földben feloszlásnak induló holttestek káros hatását akarták elkerülni. Ámde a higiénia mai állása mellett talán ez az indító ok volna a leggyengébb, amellyel a halottégetés pártolható. Mert hiszen gyakorlatilag ennek az előnye a közegészség szempontjából csak akkor válhatnának ismeretessé, ha a halottégetés legalább olyan általános szokássá válnék, mint az elhantolás. Mindamellett, ha nem is akarom ezt az indító okot az értékén tulbecsülni, nem szabad figyelmen kívül hagynom azt sem, hogy mindaddig, ameddig a holttestek tulnyomó részét a földbe temetjük, tehát azokat is, amelyek ragályos betegségek anyagát viszik magukkal, — nem kerülhetjük el azokat a veszedelmeket, amelyek a földnek, a levegőnek, a víznek a megfertőzése útján keletkezhetnek.

Németország egyik kisebb városában a XVIII. században egy asszonyt temettek el a templomban. A temetés utáni vasárnapon 180 áldozó közül 60 a szertartás bevégezésénél megbetegett, néhányan meg is haltak. A sekrestyést azzal a gyanuval vonták kinpadra, hogy az áldozati bort megmérgezte. Ártatlanságának hangoztatása után borral telt nyílt kelyhet helyeztek az oltárra,

amelyet alig egy óra alatt ezer meg ezer rovar lepelt el. Amikor aztán kutatták, honnan jött az a számtalan bogár, a templomban eltemetett asszony sírjában találták meg az eredetüket. A 4 ember közül, akik a sír felbontásával foglalatostkodtak, kettő azonnal meghalt, a másik kettő pedig csak nehezen volt megmenthető.

1752-ben Chelword—Londonban egy 30 évvel ezelőtt eltemetett holttestet exhumáltak, amelynek a tölgykoporsója még teljesen épen maradt. A jelenvolt 14 személy himlőbe esett, amelyben az exhumált annak idején meghalt s a községet rövid idő alatt teljesen megfertőzte ez a veszedelmes betegség.

Ilyen esetet nem egyet tudnék még felsorolni. Bizonyos, hogy ma már hasonlók rendkívül ritkán fordulhatnak elő, mert hiszen az orvosi tudomány azokat a legminimálisabb mértékre redukálta. Csak megrögzitem a dolgot egyedül azért, mert a legmodernebb kísérletek is csak arról tesznek bizonyosságot, hogy az ilyen veszedelmeket még nem kerültük el teljesen.

A német Reichsgesundheitsamt olyan állati hullákkal kísérletezett, amelyekbe előbb ragályos betegségeknek a csirák oltotta be. Az eredmény az volt, hogy ezek a csirák az életképességüket aránylag rövid idő alatt elvesztették. A kolera-bacillus 28 napig, a tifusz-bacillus 3 hónapig, a lépfene bacillusa pedig 11 hónapig volt annyira életképes, hogy az infekciót még mindig elősegíthette.

Nowak, Schottelius, Soyka, Fränkel, Hoppe-Seyler és más nevesebb kutatók ugyan ennél súlyosabb eredményeket értek el, de a már előbb konstatált tények is éppen elegendők ahhoz, hogy kedvezőtlen körülmények mellett az élők betegségeit elősegíthessék. Nem szabad egyébként megfeledeknünk arról sem, hogy az ilyen kísérletekről kiadott hivatalos jelentések csakis a már említett bacillusoknak az életképességéről számolnak be. Arról azonban nem tesznek említést, hogy a hulla feloszlásának a termékei hoznak-e létre valamiféle hatásokat akkor, ha azokat valamely kedvezőtlen körülmény a természet körforgásába viszi. Annyi tehát bizonyos, hogy ezek a kísérletek a temetők teljesen ártalmatlan volta mellett nem bizonyítanak. Legfőlegb annyi bennük a kihámozható valóság, hogy a temetőkkel okozható veszélyek nagy része sokkal kisebb, mint ahogy feltételezhetnők.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák ellenségei.

Tagadhatatlan tény az, hogy hazánk gyümölcsstermelésének iránya rövid két évtized alatt sokat lendült, sokat haladt a tökéletesség célja felé ugyanarra, hogy ma már a haza határán túl is számottevő tényezővé vált a magyar gyümölcs. És ez annál örvendetesebb körülmény, mert bebizonyítottnak látszik az az állítás, hogy hazánk talaja, éghajlata csakugyan alkalmas nemcsak a tömeges, de jó gyümölcs termelésre is.

Bebizonyítottott a magyar gyümölcs jó-sága a mannheimi nemzetközi gyümölcskiállításán is az által, hogy a hivatottak részéről elismerésben részesült. Ott, ahol tehát a legfejlettebb gyümölcsstermelő államok versenyeztek az elsőbbségért, ott a magyar gyümölcs sem maradt a legutolsó. Ez a körül-

Három darab óriási emdeni gúnár

eladó. 13-2-1

Darabja 15 kor.

Megtekinthető Rákóczi-út 19. sz. a. a házmesternél.

Hirdetmény.

A zombori I. önszegélyző szövetkezet folyó évi február hó 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja az idei rendes közgyűlést, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívottnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Közgyűlés tartamára elnök választása.
  2. Igazgatósági jelentés a múlt forgalmi évről.
  3. A múlt évi számadások megvizsgálása, a forgalom kimutatása és jóváhagyása.
  4. Igazgató, aligazgató, igazgatósági tagok és felügyelő-bizottság felmentése.
  5. A XXIII. ciklus törzsbetétjeinek mikénti kifizetése és a nyereség felosztása.
  6. A XXVIII. ciklus megalakítása.
  7. A kilépett igazgatósági tagok és felügyelő-bizottságba 1 tagnak megválasztása (alapsz. 42. §.).
  8. A felszerelések megbeszélésére kiküldendő 5-ös bizottság megválasztása.
  9. Netáni indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlés ideje előtt 3 nappal az igazgatóságnak írásban beadandók, mivel a később érkezők figyelembe nem vétendők.
  10. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két tagnak megválasztása.
- Az 1. és 5. alatti pontokhoz a szövetkezetnek csak régi tagjai szólhatnak, míg a 8. és 9. pontban foglaltakhoz az új ciklus tagjai is befolyhatnak.

Egyben az igazgatóság közhírré teszi, hogy a XXIII. ciklus 1907. évi december hó 31-én feloszlott és annak kifizetése február hó 5-én veendő kezdetét.

Ennélfogva a kereskedelmi törvény 246. §-a és az alapszabályok 33. §-a értelmében felhivatnak mindazok, kiknek ezen és az előző években feloszlott ciklusból bármilyen igényeik vannak, hogy követeléseiket 1908. év végéig érvényesítsék, mert annak elmulasztása esetén mindennemű igényeik az alapszabályok 29. §-a értelmében elévülnek.

A mérleg kimutatása az egylet helyiségében megtekinthető.

Zombor, 1908. évi január hó 15-én.

Scherer Rezső, Bittermann Nándor,
jegyző. 3-2 igazgató.

Zomborban Gólya-
utca II. szám alatti
jó forgalmu

korcsma házzal együtt
eladó vagy bérbeadó.

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgöncim:

„Virágtelep Temesvár.”

Távbeszélő 10. sz.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb
Csokrok és Koszorúkat

üde élő virágokból, a legjobb kivitelben.

Menyegzői és alkalmi csokrokat
Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgős megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

1533/1907. szám.

Pályázati hirdetés

A Csurog községében lemondás által megüresedett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok s felhívom az azt elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzam folyó évi február hó 20-áig annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A választást később kiirandó napon fogom Csurog község-házánál megtartani. Zsabya, 1908. évi január hó 16-án.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

2-1 főszolgabíró.

Kiadó ház.

Apatini-ut 35. számú ház, mely 5 szoba, 2 konyha, éléskamra és mellék-helyiség, villany bevezetéssel, parkirozott udvar és termő gyümölcsfákkal van ellátva, f. évi május 1-től kiadó. — Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Schlachter József

6-4 Apatini-ut 25.

Vendéglő, illetve házeladás.

A gádori 115/116. ö. i. sz. ház, illetve vendéglő szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Brandt Lőrinc

vendéglős és mészáros.

3562/kg. 1907. szám.

Árlejtési hirdetés.

Kossuthfalva község előjárósága közhírré teszi, hogy a folyó év tavaszán a község istállót és rendőrlaktanyát épített, — az előirányzati összeg az istállóra nézve 7413 kor. 43 fillér, a laktanyára nézve pedig 4290 kor. 16 fillérben van megállapítva. Az építési tervek, ugyszintén az árlejtési feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Az árlejtés a község-ház tanács-termében 1908. február 12-én d. e. 10 órakor tartatik meg.

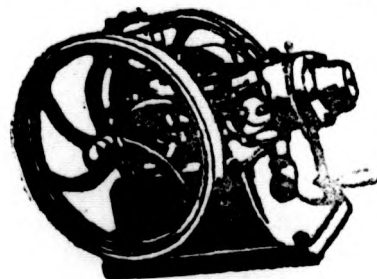
Kossuthfalva, 1908. január 13.

P Á L I T S, VARJAS SÁNDOR,
jegyző. 10-2-2 bíró.

Eredeti svéd gyártmányu BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és NYERSOLAJLOKOMOBILOK

RUNDLÖF SZABADALMA!

Ezernél
több
üzemben!

Ezernél
több
üzemben!

Üzemük a létező legolcsóbb, legmegbízhatóbb.

Szerkezetük szabatos, könnyen érthető, könnyen hozzáférhető, — a por elől védve van. Kezeléshez nem kell gépész. Megindítás után nem kell felügyelet. Pénzügyi felügyelet nincsen — Bármely üzemhez és bárhol használhatók. Motorok 3-tól 100 lóerőig és feljebb. — Lokomobilok 5-től 20 lóerőig. Szakszerű felvilágosításokkal, árjegyzékkel, ajánlattal és referenciákkal kívánatra díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF ÉS TARSA gépraktár és műszaki iroda
BUDAPEST, V., Váci-körút 26. — Távirati cím „USZU” Budapest.

Meghívó.

A BÁCSMEGYEI AGRÁRTAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

a folyó évi február hó 6-án délután 4 órakor

az intézet helyiségeiben megtartandó

III. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

Napirend:

1907. évről szóló igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés.
- A zárszámadások előterjesztése.
- A nyereség felosztása.
- Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása.
- A kilépő 5 igazgatósági tag helyébe 5 igazgatósági tag választása, és az igazgatóságnak egy taggal való kiegészítése.
- A felügyelőbizottság megválasztása az 1908-ik évre.
- Alapszabályok megváltoztatása.
- Tisztviselők nyugdíjgyesülete szabályzatának felolvasása és jóváhagyása.

A mérleg, a nyereség- és veszteség-számla, az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségeiben megtekinthető és nyomtatott példányokban a t. részvényesek rendelkezésére lesz bocsátva.

Azon részvényesek, akik a közgyűlésen akár személyesen, akár meghatalmazott által részt venni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 11. §-a értelmében Zomborban az intézet pénztáránál, vagy Budapesten a Magyar Agrár és Járadékbank részvénytársaság, avagy Szabadkán a Délvidéki Közgazdasági bank részvénytársaság pénztáránál a közgyűlés előtt 3 nappal letétbe helyezni.

A letett részvényekről kiadott elismervények a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgálnak.

Mérleg 1907. december 31-én.

V a g y o n :		T e h e r :	
Készpénz	88324 55	Részvénytőke	1000000 —
Intézeti ház	121200 —	Tartalékalap	70142 —
Váltók: bankváltók	2378866.95	Fel nem vett osztalék	511 50
jelzálogilag biztosított váltók	2662801.90	Betétek	3539351 42
Jelzálogkölesönök:		Visszleszámított váltók	2144745 99
Saját kölesöneink	3561665.49	Engedményezett jelzálogkölesönök:	
Zombori kereskedelmi és iparbanktól átvett jelzálogkölesönök	1021657.58	Saját jelzálogkölesöneinkből engedmenyvezve	3094266.29
Értékpapírok és kamataik 1907. december 31-ig	826734 63	Zombori kereskedelmi és iparbanktól átvett és engedményezett jelzálogkölesönök	1021657.58
Előlegek értékpapírokra	15441 06	Jelzálogkölesönökből azok árfolyamkülönbözetére visszatartott összegek	27682 37
Folyószómlai követelések	2558322 22	Hitelezők (folyószámlán)	2189566 94
Jelzálogkölesönök hátralékos törlesztő részletei:		Előre felvett kamatok	142987 43
Saját kölesöneink	10741.04	Egyenleg mint tiszta nyereség	104917 04
Zombori kereskedelmi és iparbanktól átvett kölesönöké	15490.53		
Előre fizetett kamatok	74582 61		
	13335828 56		13335828 56

Zombor, 1908. január hó 20-án.

A z i g a z g a t ó s á g :

Latinovits Pál s. k. Barta Arnold s. k. Báró Beck Gyula s. k. Fábry Samu s. k. Dungserszky Jakab s. k. Heincz Albert s. k. Koczár Zsigmond s. k. Latinovits Géza s. k. Lányi Mór s. k. Dr. Antunovits József s. k. Dr. Molnár Károly s. k. Radovánovits György s. k. Dr. Schöber Béla s. k. Tárczay Dezső s. k. Városvy Károly s. k.

Megvizsgáltuk és rendbenlevőnek találtuk.

A f e l ű g y e l ő - b i z o t t s á g :

Eigl József s. k. Dr. Nikolits Izidor s. k. Dr. Mikosevits Kanut s. k. Dr. Balthazár Béla s. k. Fottick György s. k.